

Pavel KABÍČEK

Manželské spory v 16. a 17. století. Případy porušení manželského slibu ve šlechtickém a měšťanském prostředí

Bakalářská práce Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity, České Budějovice 2022, 69 s.

Problematika konfliktů je tradiční součástí historicko-antropologického bádání. Pavel Kabíček si jako téma své bakalářské práce zvolil spory manželské, věnoval se zejména porušení manželského slibu a také cizoložství a okrajově bigamii.

Bakalářská práce má tradiční strukturu. Úvodní kapitola rekapituluje dosavadní bádání, další kompilativním způsobem představují zkoumanou problematiku, poslední poté na základě archivních pramenů přináší několik případů manželských sporů a snaží se v jejich světle interpretovat vnímání manželství v raném novověku. První kapitola se věnuje vymezení tématu a přináší přehled literatury a pramenů. Pavel Kabíček prokázal dostatečnou znalost prací, které se věnují společnosti raného novověku, šlechtě a měštům, raněnovověkému právu, manželství i manželským konfliktům. Heuristicky vychází jeho bakalářská práce z celkem osmi žalob ze 16. a 17. století, které se týkaly manželských sporů. Prameny jsou uloženy ve sbírce Stará manipulace v Národním archivu v Praze. Z vydaných pramenů poté Kabíček pracoval s edicemi zemského a městského práva a také s menší edicí knih svědomí konzistorního soudu.

Další dvě kontextuální kapitoly, ve kterých diplomant prokázal schopnost pracovat s dostupnou literaturou, se věnují uzavírání manželství v raném novověku, typům raněnovověkých soudů a soudnímu přelíčení. Třetí kapitola na základě literatury a zejména normativních pramenů definuje trestné činy proti manželskému právu, které se objevily ve zkoumaných pramenech.

Stěžejní částí diplomové práce jsou poslední tři kapitoly. Nejprve Pavel Kabíček v náznaku mikrohistorického přístupu rekonstruoval průběh čtyř manželských sporů, u dalších čtyř se prameny ukázaly jako příliš torzovité. Avšak i tyto písemnosti dokázal později využít v závěrečné kapitole. Další část se věnuje diplomatickému rozboru spisů. Nejvíce oceňuji závěrečnou kapitolu, kde diplomant prokázal schopnost získané poznatky interpretovat. Nejdříve se věnoval právnímu, společenskému a hlavně symbolickému jednání před vstupem do manželství, například procesu vyjednávání s právními zástupci budoucí nevěsty. Dalšími tématy bylo

symbolické jednání při uzavírání jednání (například role prstenu), skutečná právní praxe manželských sporů či rozsudky právních rozepří. Je vidět, že v těchto pasážích dokázal Kabíček propojit poznatky, které načerpal z literatury, s výpovědí archivních pramenů.

Po formální stránce bakalářská práce bohužel občas bojuje se stylistikou, nevyznačuje se však zásadními prohřešky proti historickému řemeslu. Na základě výše uvedeného práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ohodnotit stupněm **velmi dobře**.

České Budějovice 23. srpna 2022

PhDr. Pavel Král, Ph.D.